

ความเจ็บปวดทางจิตใจของสตรี จากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

สุดารัตน์ มนต์สกุล

โครงการปรัชญาดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Received : June 18, 2025

Revised : December 29, 2025

Accepted: December 29, 2025

บทคัดย่อ

ความรุนแรงในครอบครัว คือ พฤติกรรมการข่มขู่ทำร้ายของผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด หรือมีความสัมพันธ์แบบอื่น ๆ ในครอบครัวโดยบุคคลหนึ่งซึ่งอยู่ในสถานะที่มีอำนาจเหนืออีกคนหนึ่งและทำให้เกิดความกลัวสำหรับประเทศไทย พบว่า มีจำนวนของสตรีที่ถูกข่มขู่ทั้งทางร่างกาย และจิตใจจากการถูกกระทำ ความรุนแรงและถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่า 7 คนต่อวัน ในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นอันดับความรุนแรงต้น ๆ ของโลก ส่งผลทำให้สตรีได้รับความเจ็บปวดทางจิตใจตั้งแต่มีความเครียด และสุดท้ายชีวิตจะลงเอยด้วยภาวะ “ซึมเศร้า” ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต สูญเสียความมั่นใจในการดำเนินชีวิต กลัวสังคมไม่ยอมรับ เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในที่สุด

ผู้รับผิดชอบบทความ : สุดารัตน์ มนต์สกุล อีเมล su.manaskul@gmail.com

คำสำคัญ : ความเจ็บปวดทางจิตใจ / ความรุนแรงในครอบครัว / สตรี

Psychological Pain of Women with Domestic Violence Problems

Sudarat Manaskul

Philosophy Program in Social Sciences , Ramkhamhaeng University

Abstract

Domestic violence is a threatening behavior of a person who has a close relationship or other types of family relationships, that person has over power and cause a fear. In Thailand, when talking about the problem of violence, it was found that there are a number of women who suffer both physically and mentally from domestic violence. It was found in 2024 that Thailand has 7 or more women are violently and sexually abused per day, this number is one of the highest violence on in the world. By the result, every day there are more women who suffer from mental pain and caused by domestic violence. The psychological pain can begin with stress and finally ended with “depressed”, then it a long effected impact on physical and mental health, such as loss of self confidence ie, fear of social rejection, and finally risk of suicide.

Corresponding Author : Sudarat Manaskul, E-mail : su.manaskul@gmail.com

Keywords : Psychological pain / domestic violence / women

1. บทนำ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้มีนโยบายและกลไกในการป้องกันแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี เพื่อให้สตรีได้รับการปกป้องคุ้มครองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการกระทำรุนแรง โดยมอบหมายให้กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานกิจการสตรีและครอบครัว เป็นหน่วยงานกลางที่กำหนดหน้าที่ในการประสานการปฏิบัติตามนโยบายในลักษณะสหวิชาชีพร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนและนักวิชาการด้านความรุนแรงต่อสตรี รวมทั้งรณรงค์ปลูกจิตสำนึกกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมมือกันสร้างกลไกการป้องกันและเยียวยาต่อสตรีผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง โดยเน้นปัญหาความรุนแรงในครอบครัวซึ่งความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญจากข้อมูลสถิติในปี 2565 พบข่าวการใช้ความรุนแรงถึง 1,131 เหตุการณ์เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ถึง 3 เท่า เป็นข่าวการใช้ความรุนแรงในครอบครัว 323 เหตุการณ์ เหตุระหว่างสามีภรรยา 216 เหตุการณ์ เหตุจากปัญหาครอบครัว 213 เหตุการณ์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากสามีต่อภรรยา การใช้อำนาจของชายที่เป็นใหญ่ในบ้าน บังคับ ควบคุม ช่มชู้ รุกราน รวมทั้งกรณีที่มีปัจจัยกระตุ้นจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดด้วยการแก้ไขสังคมควรเริ่มต้นจากการป้องกันโดยจับสัญญาณการใช้ความรุนแรงในครอบครัวในระยะแรก ซึ่งมีแนวโน้มส่งผลให้ปัญหาทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น (จริยศรีสวัสดิ์, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักสังคมวิทยาที่เริ่มหันมาสนใจศึกษาความรุนแรงในครอบครัวและพบว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบัน

ที่เกิดความรุนแรงมากที่สุดสถาบันหนึ่ง บุคคลมักถูกทำทารุณทางเพศ ถูกทำร้ายร่างกาย และถูกฆ่าภายในบ้าน โดยเกิดจากการกระทำของสมาชิกในครอบครัว (Gells and Strauss, 1979 : Dobash, 1978 : Jonson, 1985 อ้างในวิลาลีนี พนานครทรัพย์, 2545 : 7) อย่างไรก็ตามความรุนแรงต่อสตรียังคงฝังรากลึกและทำทารุณกรรมแก้ไขอย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะพยายามในการส่งเสริมความเสมอภาคและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีจากหลาย ๆ ฝ่ายแต่สถิติและเหตุการณ์ความรุนแรงยังคงปรากฏขึ้นให้เห็น อีกทั้งในสังคมไทยมีการศึกษาปัญหาของสตรีส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ จึงมองข้ามวิวัฒนาการและบริบทของเหตุการณ์มองเห็นปัญหาถูกจำกัดทำให้ความเข้าใจสาเหตุของปัญหาถูกจำกัดไปด้วย (ชลิตาภรณ์ สังข์สัมพันธ์, 2545) ซึ่งสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีประกอบด้วยหลายสาเหตุ ทั้งนี้สาเหตุหลักมาจากการใช้อำนาจชายเป็นใหญ่ข่มขู่ ทำร้าย บังคับจิตใจ กดขี่ ควบคุมการดำเนินชีวิต และครอบครัวที่น่าจะเป็นที่ปลอดภัยที่สุดแต่กลายเป็นสถานที่ที่สตรีถูกระทำด้วยความรุนแรงทุกรูปแบบมากที่สุด ดังนั้นการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีจึงเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องความรุนแรง ไม่มองว่าเป็นความผิดของสตรีและไม่เพิกเฉยต่อความรุนแรงด้วยเช่นกัน

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคมไทยมาช้านาน ผลของความรุนแรงในครอบครัวก่อให้เกิดความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวยังคงเป็นปัญหาที่คงอยู่ในสังคมไทยอย่างมิได้เบาบางลง แต่กลับมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในปัจจุบันที่สื่อออนไลน์กลายเป็นสื่อกระแสหลัก จึงกลายเป็นกระจกสะท้อนให้เห็นภาพสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว (Jiamtae, P., 2012) โดยความหมายของความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับ หรือใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรม ให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ (Piadaeng,W., 2010) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ลักษณะของความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทย สามารถจำแนกตามลักษณะของผลที่เกิดต่อผู้ถูกกระทำ ได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Social Development and Human Security, 2015)

1. ความรุนแรงทางร่างกาย ที่ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายแก่ร่างกายจากการกระทำรุนแรง
2. ความรุนแรงทางจิตใจ ที่ผู้ถูกกระทำเกิดความทุกข์ทางจิตใจจากการก่อความรุนแรง อันไม่ได้เกิดจากการทำร้ายร่างกาย
3. ความรุนแรงทางเพศ เป็นความรุนแรงที่ผู้ถูกกระทำถูกล่วงละเมิด หรือคุกคามทางเพศ
4. ความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความสูญเสีย/การละเลยและทอดทิ้ง เป็นความรุนแรงที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกถึงการสูญเสีย ถูกละเลย หรือทอดทิ้งจากผู้ก่อความรุนแรง

ในขณะที่ Hutapet, B. (2002) กล่าวว่า ความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence) หมายถึง

การกระทำใด ๆ หรือการละเว้นการกระทำใด ๆ ต่อบุคคลที่ถูกกระทำรุนแรง ทำให้บุคคลซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวนั้นได้รับการบาดเจ็บอย่างสาหัส ดังนี้

1. การทำร้ายร่างกาย เป็นการทำร้ายโดยการใช้กำลัง เช่น ตบ ตี ตะบอง รวมถึงการใช้อาวุธหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต
 2. การทำร้ายจิตใจ เป็นการทำร้ายโดยใช้คำพูด ใช้คำพูดที่หยาบคาย ถูกเหยียดหยามทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความอับอาย เสียหาย ขาดความเชื่อมั่นและการนับถือตนเอง มีผลเสียทางด้านจิตใจ
 3. การใช้ความรุนแรงทางสังคมเป็นการปล่อยปละละเลย ไม่ให้ความสนใจ ไม่ให้ความสำคัญ ขัดขวางความก้าวหน้า จำกัดสิทธิที่พึงมีทางสังคม เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว การคบเพื่อน
 4. การใช้ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ เป็นการควบคุมและยึดทรัพย์สินต่าง ๆ การจำกัดค่าใช้จ่าย รวมทั้งการไม่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในครอบครัว
 5. การทำทารุณกรรมทางเพศ เป็นการกระทำล่วงเกินทางเพศในลักษณะการอนาจาร ช่มชู้นกระทำชำเรา บังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ยินยอม รวมทั้งการบังคับให้ขายบริการทางเพศ โดยสาเหตุหลัก และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในครอบครัวนั้น แบ่งได้ 3 กลุ่ม ดังนี้ (Hutapet, B., 2002)
1. สาเหตุความผิดปกติของจิตและบุคลิกภาพ ได้แก่ ปัญหาทางจิตที่ทำให้เกิดอารมณ์ก้าวร้าว และควบคุมตนเองไม่ได้ บุคลิกภาพก้าวร้าว การใช้สารเสพติด และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

2. สาเหตุทางภาวะสังคมวิทยา บุคคลเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมและสิ่งที่ได้พบเห็น ปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อครอบครัว เช่น โครงสร้างครอบครัว ปฏิสัมพันธ์และพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว วิถีชีวิต ความเป็นอยู่และภาวะวิกฤติที่ครอบครัวต้องเผชิญอยู่ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวได้

3. สาเหตุจากสังคมวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมมีผลกระทบต่อความรุนแรงในครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งค่านิยมในเรื่องความแตกต่างระหว่างบทบาทชายและหญิง เจตคติที่ดีต่อสตรีและการยอมรับว่าการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติทางสังคม

กล่าวโดยสรุป ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมการใช้อำนาจในการควบคุม บังคับ ชูเชี่ยวทำให้กลัว ทำร้ายร่างกาย และการข่มขืนกับคนในครอบครัว ส่งผลกระทบทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความทุกข์ทรมานทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจส่งผลในการดำเนินชีวิต ซึ่งหากวิเคราะห์ถึงรากเหง้าของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวแล้ว โครงสร้างสังคมหรือระบบความคิดแบบเน้นอำนาจของผู้ชาย รวมถึงการหล่อหลอมให้ผู้ชายผู้หญิงมีวิถีคิดและความเชื่อแตกต่างกันถือได้ว่ายิ่งทำให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นและดำรงอยู่ โดยเฉพาะความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีถือเป็นสถานการณ์ปัญหาสากลที่ทุกสังคมในโลกกำลังเผชิญอยู่ อันเนื่องมาจากรากฐานความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ หรืออาจกล่าวได้ว่า “ผู้หญิงถูกกระทำ ความรุนแรงก็เพราะว่าเป็นผู้หญิง”

สถิติสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ในปีพุทธศักราช 2567

สตรีที่ถูกกระทำความรุนแรง หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เป็นการขู่เชี่ยว คุกคาม กีดกันเสรีภาพ สตรีทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว อันเป็นผลจากอคติทางเพศก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี โดยจากการศึกษาข้อมูลสถิติสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวในปี พ.ศ. 2567 พบว่า ปัญหาความรุนแรงต่อสตรีที่เกิดจากความรุนแรงในครอบครัวยังคงมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยพบผู้ถูกกระทำความรุนแรง เฉลี่ยวันละ 42 ราย ซึ่งเป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2566 จำนวน 8 รายต่อวัน จากข้อมูลศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน หรือ ศรส. สายด่วน พม. 1300 พบว่ามีผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 4,833 ราย ส่วนใหญ่เป็นบุคคลในครอบครัว จำนวน 3,421 ราย (71%) และภายนอกครอบครัว จำนวน 1,412 ราย (29%) โดยความรุนแรงที่พบ อันดับหนึ่ง คือ ถูกทำร้ายร่างกาย 3,532 ราย (73.08%) รองลงมา คือ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ 814 ราย (16.84%) และอื่น ๆ เช่น ถูกกระทำอนาจาร ถูกทอดทิ้ง 487 ราย (10.07%) และผู้ที่กระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ประมาณ 3,500 ราย (72%) ซึ่งสาเหตุหรือปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรง อันดับหนึ่ง คือ ยาเสพติด รองลงมา คือ บันดาลโทสะ ความรู้สึกเชิงอำนาจ การหึงหวง ปัญหาสุขภาพจิต หรือความเครียดทางเศรษฐกิจ ล้วนเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งผู้ที่กระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานะเป็นสามีหรือเป็นพ่อ (Ministry of Social Development and Human Security, 2024)

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดกับสตรีในสังคมไทยสะท้อนถึงสภาพและความคิดของคนในสังคมไทย ที่ยังคงมีความคิดว่าเพศชายเป็นใหญ่ ซึ่งครอบงำสังคมไทยมาโดยตลอด การกดขี่ทางเพศ การใช้ความรุนแรงกับเพศหญิง และการมองว่าเพศหญิงเป็นเพียงสินค้าหรือวัตถุทางเพศ เป็นปัญหาที่ดำรงมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง แม้ว่าในปัจจุบันสภาพปัญหาอาจดูเหมือนรุนแรงน้อยลง และมีโครงสร้างทางกฎหมายยอมรับในความเท่าเทียมกันของหญิงและชายเป็นหลักการพื้นฐานของสังคม รวมทั้งมีการต่อสู้เรียกร้องของขบวนการทางสังคมของกลุ่มเพศหญิง ในแง่ของการผลักดันกฎหมายต่าง ๆ ในระดับนโยบาย และการเปิดพื้นที่ให้เพศหญิงเข้ามามีบทบาทในพื้นที่สาธารณะ เช่น ในองค์กรทางการเมืองระดับต่าง ๆ ก็ตาม แต่ปัญหาและความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีก็ยังไม่ปรากฏให้เห็นมาโดยตลอด (Ditha-aphichchai, C., 2020)

จากการศึกษา พบว่า รูปแบบของสตรีถูกกระทำ ความรุนแรงต่อสตรี แบ่งได้ 3 รูปแบบ (Kevin & Martin, 1997) ได้แก่

1. การกระทำรุนแรงทางร่างกาย (Physical Abuse) เป็นการกระทำรุนแรงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด เพราะทำให้ร่างกายสตรีได้รับบาดเจ็บตั้งแต่เล็กน้อยไปจนถึงสาหัสหรือเสียชีวิต ทั้งที่มีร่องรอยและไม่มี โดยมีตั้งแต่การใช้กำลังเพียงเล็กน้อย เช่น การผลัก การหยิก การตบ การตี การกระชาก ขว้างปาสิ่งของ ใส่ไปจนถึงการใช้กำลังขั้นรุนแรง เช่น การบีบคอ การเตะ การใช้อาวุธ ประทุษร้ายร่างกาย รวมทั้งการจับโยนลงน้ำ การล่ามโซ่ กักขัง การจี้ด้วยยunque หรือของร้อน การกรอกด้วยยาพิษ การราดด้วยน้ำกรด เป็นต้น

2. การกระทำรุนแรงทางจิตใจ (Psychological Abuse) เป็นการใช้อาวุธจากความรู้สึกทางจิตใจหรืออารมณ์ ทำให้เกิดความรู้สึกเสียใจ ปวดร้าว กระแทบกระเทือนใจ หวาดกลัว หวาดระแวง กังวล ไม่สบายใจ ความรู้สึกที่ตนเป็นผู้ผิดและความกดดันทางอารมณ์อื่น ๆ เช่น การพูดจาดูถูก ต่ำด้วยคำหยาบคาย ตะคอก ตวาด เปรียบเทียบเป็นสัตว์ ประณามว่าชั่วช้า เลวทราม พูดจาประชดประชัน ชู่ว่าจะทำร้ายร่างกาย จะทำร้ายบุตรหรือคนที่เคารพรักทำลายสิ่งของ หรือทำลายสัตว์ที่รัก รวมทั้งการแสดงท่าทีและการกระทำที่มีผลต่อจิตใจ เช่น การแสดงท่าทีเฉยเมย ท่าทีโกรธ ไม่พอใจ เป็นต้น

3. การกระทำรุนแรงทางเพศ (Sexual Abuse) จัดเป็นรูปแบบเฉพาะที่มีการกระทำรุนแรงทางร่างกายและ/หรือจิตใจร่วมด้วย ได้แก่ การลวนลาม การจับต้องอวัยวะที่เป็นของสงวน เช่น เต้านม อวัยวะสืบพันธุ์ การรุกรานทางเพศอื่น ๆ เช่น การใช้กิริยาจาจาแทะโลมหรือชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์โดยการข่มขู่ การข่มขืน บังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่สมัครใจ การเฉยเมยต่อความต้องการทางเพศของภรรยา เป็นต้น

สาเหตุของสตรีไทยที่ถูกกระทำ ความรุนแรง มักเกิดจากลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำ ความรุนแรงที่ได้รับการหล่อหลอมมาจากครอบครัว เช่น นิสสัยที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก การเลียนแบบพฤติกรรม การใช้ความรุนแรงหรือได้แบบอย่างจากสื่อต่าง ๆ รวมถึงอาจเจ็บป่วยด้วยโรคบางอย่าง ทำให้ควบคุมตนเองไม่ได้ เช่น โรคจิต โรคประสาท ฯลฯ (Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University, 2018) โดยจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า สาเหตุสำคัญที่สตรีไทยถูกกระทำ ความรุนแรง มีดังนี้

1. ภาวะทางอารมณ์ของผู้กระทำ บุคคลที่ถูกกระทำควมรุนแรงอาจได้รับความกดดัน หรือถูกรบกวนทางอารมณ์ ทำให้เกิดความโกรธ หงุดหงิด บางรายอาจแสดงการกระทำควมรุนแรงออกมา ซึ่งการกระทำที่เกิดจากสาเหตุนี้มักเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ไม่ใช่ทุกครั้ง และการแสดงออกไม่ถึงขั้นทำร้ายร่างกายผู้อื่น จึงไม่เป็นอันตราย สามารถเกิดได้กับคนทั่วไปไม่จำเป็นต้องป่วยเป็นโรค

2. ผู้กระทำมีโรคทางจิตเวช ผู้ป่วยทางจิตเวชบางรายอาจแสดงการกระทำควมรุนแรงออกมาได้ในบางกรณี อาจมีสาเหตุมาจากการขาดยา ทำให้มีอาการหวาดระแวง ประสาทหลอน หรือในบางรายมีปัญหาทางด้านอารมณ์บางอย่าง เช่น อารมณ์หงุดหงิด อารมณ์ซึมเศร้า หรืออาการทางจิตเวชซึ่งสาเหตุที่เกิดการกระทำควมรุนแรงคือการขาดการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีอาการทางประสาทเกิดขึ้น รวมทั้งการใช้สารเสพติด ยากระตุ้นประสาททำให้มีอาการทางกายทำให้เกิดการกระทำควมรุนแรงเกิดขึ้น และตลอดจนเป็นการกระทำควมรุนแรงที่เกิดจากการเลียนแบบการกระทำควมรุนแรงของคนในครอบครัวในวัยเด็ก หล่อหลอมให้ใช้การกระทำควมรุนแรงในการเผชิญแก้ปัญหาต่าง ๆ

สรุปการกระทำควมรุนแรงต่อสตรีไทย ไม่ว่าจะด้วยการกระทำ เช่น การทำร้ายร่างกายหรือทางวาจาเช่น การด่าทอเสียดสี เกิดจากลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำควมรุนแรง เช่น มีภาวะที่ได้รับความกดดัน หรือมีอาการป่วยทางจิต เป็นต้น โดย Intasa, A. (2015) หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ มูลนิธิหญิงชายก้าวไกลกล่าวถึงแนวทางในการป้องกันการเกิดควมรุนแรงต่อเพศหญิงว่า ควรมุ่งเน้นไปในทางการเปลี่ยนทัศนคติทำให้สตรีที่ถูกกระทำกล้าที่จะพูดบอกกล่าวถึง

ปัญหาควมรุนแรงที่ถูกกระทำต่อคนรอบข้าง เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหามาไม่ให้เกิดควมรุนแรงจนถึงขั้นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องเสียชีวิต รวมถึงการปรับเปลี่ยนความคิดทัศนคติ ค่านิยม เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมให้คู่รัก หรือสามีภรรยาที่มีความเคารพ ให้เกียรติ ยอมรับฟังความคิดเห็นต่อกัน จะเป็นรากฐานของความรักที่ยั่งยืนและครอบครัวที่มั่นคง เพศหญิงผู้ถูกกระทำต้องกล้าที่จะพูดบอกกล่าวขอความช่วยเหลือ รวมถึงผู้พบเห็นที่จะต้องเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือ อาจจะเป็นการช่วยแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือหากเป็นญาติของผู้ถูกกระทำก็สามารถเข้าไปเป็นตัวกลางในการช่วยไกล่เกลี่ยพูดคุยให้ลดความตึงเครียดในสถานการณ์ขณะนั้นได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าทุกคนในสังคม สามารถเป็นส่วนหนึ่งที่จะยุติควมรุนแรงต่อสตรีไม่ให้เกิดขึ้นได้ ขอเพียงอย่ามองข้ามสิ่งที่พบเห็น

ความเจ็บปวดทางจิตใจของสตรีจากปัญหาควมรุนแรงในครอบครัว

ความเจ็บปวดทางจิตใจ หรือ ความเจ็บปวดทางอารมณ์ เป็นควมรู้สึกไม่พึงประสงค์ทางจิตใจ ไม่ใช่ทางกายภาพ โดยอธิบายถึงความเจ็บปวดทางจิตใจว่า ในความเป็นมนุษย์ควมเจ็บปวดมันเป็นควมทุกข์ทางใจเป็นควมทรมานทางจิตใจ การใช้คำจำกัดควมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของชีวิตจิตใจ หรือใช้ศัพท์เฉพาะทางจิตเวช เช่น ความเจ็บปวดทางอารมณ์ ความเจ็บปวดทางจิต ความเจ็บปวดทางสังคม ความเจ็บปวดทางจิตวิญญาณหรือควมทุกข์ คำเหล่านี้นำมาจากการเปรียบเทียบทฤษฎีและแบบจำลองของควมเจ็บปวดทางจิตใจ ความเจ็บปวดทางอารมณ์และควมทุกข์ทรมานที่เป็นระบบ สรุปได้ว่าแต่ละข้ออธิบายถึงความรู้สึกที่ไม่พึงประสงค์อย่างลึกซึ้งของ

ความเจ็บปวดทางใจเหมือนกัน ซึ่งเชื่อว่าเป็นลักษณะทางอารมณ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการดำรงอยู่ของมนุษย์ (Edwin S. Shneidman, 1996) โดยความเจ็บปวดทางจิตใจนี้มีผลต่อความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ลดลง และจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมทางอารมณ์ สังคม และอาการทางกายที่เปลี่ยนไปจากปกติ เช่น เหยียบลงแยกตัวเอง วิตกกังวล ซึมเศร้า เป็นต้น (Ridner, 2004)

จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บปวดทางจิตใจของสตรีจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว พบว่า สำหรับสตรีแล้วนั้น เมื่อครอบครัวของตนเอง ไม่ใช่ครอบครัวที่ควรเป็นแหล่งถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่สมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสายธารของการส่งมอบความรัก ความเอาใจใส่ และความเอื้ออาทรระหว่างสมาชิก แต่กลับเป็นครอบครัวที่ต้องเผชิญหน้ากับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จนส่งผลทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการใช้กำลังประทุษร้ายต่อจิตใจ ร่างกาย เพศ ชีวิต เสรีภาพ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันไม่เป็นธรรม ระหว่างคู่สมรสหรือเคยเป็นคู่สมรสหรือระหว่างบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันจนเกิดอันตรายแก่อนามัย ร่างกาย เสรีภาพเพศ จิตใจและชีวิต สตรีเหล่านี้จะต้องเผชิญกับอาการเครียดสูงและมีภาวะซึมเศร้าร่วมด้วย ซึ่งผลการศึกษา Unla, T. (2023) ที่ทำการศึกษารื่อง ผู้หญิงกับประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านความรุนแรงในครอบครัว ที่พบว่า ผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อความเจ็บปวดทางจิตใจของผู้หญิง แบ่งได้ 3 ด้าน คือ

1. ผลกระทบต่อสภาวะทางจิตใจของผู้หญิงโดยตรง เป็นผลเกิดจากความรุนแรงที่สามีกระทำทางด้านร่างกายหรือวาจาซ้ำ ๆ จนกลายเป็น

ความรุนแรงที่ซ้ำซากต่อผู้หญิงเป็นประจำจนสะสมเป็นความเครียด เมื่อไม่สามารถจัดการกับความเครียดจึงนำไปสู่การมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย และสุดท้ายชีวิตของผู้หญิงกลายเป็นชีวิตที่อยู่ในภาวะ “ซึมเศร้า” โดยที่ผู้หญิงไม่ทันได้คาดคิด

2. ผลกระทบต่อบุตรของผู้หญิง เป็นผลกระทบทางอ้อมจากความรุนแรงที่สามีมีต่อผู้หญิง แต่กระทบต่อบุตรของผู้หญิงด้วย โดยลักษณะของผลกระทบนี้บุตรของผู้หญิงจะได้รับเมื่อผู้หญิงได้รับความรุนแรงทางร่างกายจากสามีของเธอ

3. ผลกระทบต่อการทำงานของหญิง เมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวระหว่างผู้หญิงกับสามี ผู้หญิงสะท้อนว่าความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อเธอกระทบกับการทำงานและสถานที่ทำงานของเธอด้วย

ในขณะที่ Foundation for the Advancement of Women (2022) พบว่าปี พ.ศ. 2565 มีรายงานเรื่องราวความรุนแรงในครอบครัว 1,131 เหตุการณ์ พบเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ยาเสพติด เป็นตัวกระตุ้นสูงถึง 347 ข่าว สาเหตุมาจากหึงหวง ระวังง้อไม่สำเร็จ วิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ การใช้อาวุธปืน ใช้ของมีคม และตบตีทำร้ายร่างกายจนเสียชีวิต ซึ่งผู้ถูกรอด โดยเฉพาะสตรี ก็ยังต้องเผชิญกับปัญหาความเจ็บปวดด้านจิตใจตามมา ได้แก่ อาการจิตใจแปรปรวน อับอาย ตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า หวาดกลัว ท้อแท้ มีความหวาดระแวงรวมถึงภาวะแทรกซ้อนอาจตั้งครมภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ มีความเครียดทางสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตในระยะยาว สูญเสียความมั่นใจการดำเนินชีวิต กลัวสังคมไม่ยอมรับเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

การทำร้ายร่างกาย ส่งผล (effect) โดยตรง เช่น ร่างกายพิการ → ผลกระทบ (impact) ทางจิตใจ → เครียด ภาวะซึมเศร้า, ฆ่าตัวตาย

ดังนั้นความเจ็บปวดทางจิตใจของสตรีจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวนี้ จึงถือเป็นอีกหนึ่งความท้าทายของสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องตระหนักถึงการแก้ไขปัญหา โดยสังคมต้องเริ่มต้นจากการป้องกัน โดยจับสัญญาณความรุนแรงในครอบครัวตั้งแต่แรก เช่น การหึงหวง การบังคับควบคุม ช่มชู้ รุกราน รวมทั้งกรณีที่มีปัจจัยที่ทำให้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เรื่องการเคารพสิทธิเนื้อตัวร่างกาย เช่น ภรรยาไม่ใช่สมบัติของสามี เป็นต้น

มาตรการกฎหมายในการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ที่ส่งผลกระทบต่อความเจ็บปวดทางจิตใจของสตรีที่ความรุนแรงเพิ่มขึ้นในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่ง ที่เห็นความสำคัญของสิทธิเสรีภาพของสตรี โดย Tichawan, C. (2009) กล่าวว่า สิทธิ หมายถึง สิ่งที่ไม่ถูกร่างซึ่งมีอยู่ในตัวมนุษย์ มาตั้งแต่เกิดหรือเกิดขึ้นโดยกฎหมาย เพื่อให้มนุษย์ได้รับประโยชน์ และมนุษย์จะเป็นผู้เลือกใช้สิ่งนั้นเอง โดยไม่มีผู้ใดบังคับได้ เช่น สิทธิในการกิน การนอน แต่สิทธิบางอย่างมนุษย์ได้รับโดยกฎหมายกำหนดให้มิ เช่น สิทธิในการมี การใช้ทรัพย์สิน สิทธิในการร้องทุกข์เมื่อตนถูกระทำละเมิดกฎหมาย เป็นต้น ในส่วนของเสรีภาพ หมายถึง การใช้สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างอิสระ แต่ทั้งนี้จะต้องได้กระทบต่อสิทธิของผู้อื่น ซึ่งหากผู้ใดใช้สิทธิเสรีภาพเกินขอบเขตจนก่อความเดือดร้อนต่อผู้อื่น ก็ย่อมถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยเมื่อกล่าวถึงสิทธิเสรีภาพของสตรีนั้น ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบัน สภาพและสถานภาพของสตรีจะต่ำต้อยด้อยค่า ไม่เสมอภาค

เท่าเทียมชาย และที่สำคัญสตรีถูกกดขี่เหยียดหยามและกีดกันทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งสภาพดังกล่าวถือเป็นการไม่เคารพสิทธิมนุษยชนของสตรีในทุกสังคม จึงมีการลุกขึ้นเรียกร้องสิทธิสตรีรัฐและสังคมประเทศต่าง ๆ ค่อยยอมรับฐานะและบทบาทของสตรี สิทธิสตรีในระดับสากล และมีการออกอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 (พ.ศ. 2522) ประเทศไทยได้รับรองอนุสัญญาฯ ดังกล่าวไว้ สิทธิสตรี ได้รับการคุ้มครองอย่างน้อยก็มิให้ถูกเลือกปฏิบัติ และเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านการงาน ค่าจ้าง การประกันสังคม การตัดสินใจมีบุตร สิทธิในการพัฒนา ทั้งการศึกษาและสันตนาการ การมีส่วนร่วมทั้งการเลือกตั้ง การรับตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุก ๆ ระดับ ฯลฯ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้รับรองคุ้มครองสิทธิสตรีไว้หลายมาตราด้วยกัน ซึ่งมาตราที่สำคัญอย่างมาก คือ มาตรา 30 ที่มีความเห็นว่าบุรุษและสตรีมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย จะเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อสตรีไม่ได้ และที่สำคัญ คือ การมีมาตรการที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อสตรีก็มิถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ เนื่องจากสตรีถูกเอาเปรียบอย่างมากและอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีอีกหลายมาตราที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรี ไม่ว่าจะเป็นด้านแรงงาน รวมถึงการร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับสตรีก็ต้องมีตัวแทนที่ประกอบด้วยสตรีอยู่ด้วย เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่าจะมีมาตรากฎหมายที่ให้ความคุ้มครองในเรื่องของสิทธิสตรี แต่ก็ยังพบว่า การละเมิดสิทธิสตรียังคงมี และเกิดขึ้นอยู่อย่างต่อเนื่อง แม้จะน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับสมัยที่ผ่านมา ๆ มา ทั้งนี้เป็นเพราะโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ผู้ชายยังเป็นใหญ่การนิยมในสังคมไทย

ที่ครอบครัวบังคับให้ผู้หญิงอยู่ภายใต้อำนาจเป็นมาอย่างต่อเนือง โดยสังคมยังมีความเชื่อที่ว่า ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ส่วนผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง ผู้ชายมีภรรยาได้หลายคน ผู้หญิงต้องทำงานบ้าน เลี้ยงลูก มีบทบาทสำคัญในครัวเรือน หรือถ้าผู้หญิงทำงานนอกบ้านก็ยังคงกลับมาทำงานในบ้านด้วย รวมถึงทัศนคติที่คิดว่า การที่ผู้หญิงออกมาเรียกร้องสิทธิมาก ๆ ทำให้ครอบครัวเกิดความแตกแยก สังคมปั่นป่วน ผิดประเพณีที่นิยมกันมา เป็นต้น

นอกจากการให้ความสำคัญกับสิทธิสตรีแล้ว ประเทศไทยยังได้มีการกำหนดมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิด การปกป้องผู้ที่ถูกกระทำ รวมทั้งการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เพื่อให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง สร้างความสัมพันธ์อันดีของคนในครอบครัวต่อไป โดยมาตรการดังกล่าวก็คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัญหาการแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด หรือปกป้องคุ้มครองผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้น การมีกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจึงมีความเหมาะสมกว่าการใช้กระบวนการทางอาญาโดยทั่วไป เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการ

ดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ ประกอบกับเด็ก เยาวชนและบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐ จากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม โดยความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว (มาตรา 4) สรุปได้ว่า ผู้กระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวและผู้ถูกกระทำความผิดในฐานความผิดนี้จำเป็นต้องเป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันมีการบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ งดเว้นกระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท เช่น การข่มขืน บุคคลในครอบครัว การบังคับใช้เด็กให้กระทำความผิดที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี เป็นต้น เป็นการกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ สุขภาพของบุคคลในครอบครัว ซึ่งการกระทำที่มีเจตนาที่มุ่งประสงค์ดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเกิดผลของการกระทำนั้น ดังนั้น หากได้มีการกระทำเพื่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัวแล้วก็ต้องถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว ผู้กระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้บทบัญญัติมาตรา 4 วรรคสองได้บัญญัติให้ความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น และมีข้อยกเว้นกำหนดไว้เป็นพิเศษว่า หากการกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวนั้นเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 แห่งประมวล

กฎหมายอาญาแล้ว กฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่รวมถึงความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสหรือเสียชีวิต และพบว่าได้มีการออกมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์แก่ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว (มาตรา 10 และมาตรา 11) ในการดำเนินการตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะมีการร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ โดยให้ออกคำสั่งได้เท่าที่จำเป็นและสมควร ซึ่งรวมถึงการออกคำสั่งให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ หรือห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัวตลอดจนกำหนดวิธีการดูแลบุตร

อย่างไรก็ดีในการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่สตรีต้องเผชิญนั้น นอกจากกำหนดกฎหมาย และกลไกโทษผู้กระทำผิดที่ชัดเจนแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการเพิ่มเติมดังนี้

1. การปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม กระบวนการทางกฎหมาย เช่น การเพิ่มโทษ และการฝึกอบรมตำรวจ แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ อัยการ ผู้พิพากษา ให้มีความเข้าใจในเรื่องความ

รุนแรง เข้าใจปัญหา รวมทั้งวิธีการให้ความยุติธรรมกับผู้ถูกระทำความ

2. การให้ข้อมูลข้อสนเทศแก่ประชาชนเกี่ยวกับหน่วยงาน ที่จะติดต่อเมื่อมีการกระทำความรุนแรง

3. ดำเนินการให้มีแผนระดับชาติ และกลไกการประสานงาน และดำเนินงานให้ได้ผลและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. ส่งเสริมสถาบันครอบครัว โดยให้ความรู้เรื่องครอบครัวศึกษา สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก วิธีการแก้ความขัดแย้ง โดยไม่ใช้ความรุนแรง และการดำรงชีวิตตามหลักศาสนา เพื่อสร้างความตระหนักในสิทธิของตนเองและผู้อื่น

5. สนับสนุนให้มีการทำงานจัดการปัญหาด้านความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และเป็นประเด็นที่ทำงานให้ต่อเนื่อง ทั้งภาคธุรกิจองค์กรเอกชนอื่น ๆ สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ และรายการวิทยุ

บทสรุป

ในสังคมไทยนั้น ผู้หญิงถูกคาดหวังจากระบบชายเป็นใหญ่ (patriarchy) รวมทั้งอุดมการณ์ผู้เดียวเมียเดียว (monogamy) จารีตประเพณีแต่ดั้งเดิมยกให้ชายมีอำนาจเหนือหญิงในความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส สามีจึงมีอำนาจเหนือภรรยา การควบคุมการใช้ความรุนแรงของชายจึงเป็นเครื่องมือในการรักษาอำนาจที่เหนือกว่าซึ่งสตรีส่วนใหญ่ก็ยอมรับสถานะภาพที่ด้อยกว่าผู้ชาย ซึ่งปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมโดยส่วนรวม ยังยอมรับความไม่เท่าเทียมของหญิงและชาย ซึ่งนำไปสู่การที่สังคมยังไม่ตระหนักว่าความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาสำคัญ แต่เป็นเพียงปัญหาภายในครอบครัวที่บุคคล

ภายนอกไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว ซึ่งจากค่านิยมเช่นนี้เอง ทำให้ในแต่ละปีมีสตรีที่ต้องทนต่อความเจ็บปวดทางจิตใจที่เกิดขึ้นจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรณรงค์ยุติการใช้ความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว และควรมีการสร้างค่านิยมในสังคมให้มีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการให้สิทธิเสรีภาพของสตรีอย่างเหมาะสมในครอบครัว

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดการให้อภัยของ Enright เพื่อลดความเจ็บปวดทางใจและความโกรธในสตรีซึ่งตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในสังคม” วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยมุ่งเน้นที่ การพัฒนากระบวนการให้คำปรึกษาตามแนวคิดการให้อภัยของ Enright และการศึกษาประสิทธิผลของผลของการให้คำปรึกษา ตามรูปแบบการให้อภัยเพื่อลดบาดแผลทางใจและความโกรธของสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงในสังคมไทย โดยโครงการปริญญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

References

- Ditha-aphichchai, C. (2020). *On the path of human rights*. Bangkok: Institute of Policy Studies. (in Thai)
- Edwin S. Shneidman. (1996). *The Suicidal Mind*. New York: McGraw–Hill Book, Co.
- Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University. (2018). *The main causes of violence against Thai women*. Bangkok: Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University. (in Thai)
- Foundation for the Advancement of Women. (2022). *Domestic Violence Report*. Bangkok: Foundation for the Advancement of Women.
- Hutapet, B. (2002). *Characteristics of service provision of government and private agencies related to domestic violence problems*. Nonthaburi: Research and Development Institute, Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Intasa, A. (2015). *Behavior adjustment process as a solution to domestic violence-related problems: a case study of the women and men progressive movement foundation*. Master of Social Work Thesis, Faculty of Social Work, Thammasat University. (in Thai)
- Jiamtae, P. (2012). *Definitions and Legal Measures of Domestic Violence: A comparative study* (Master's Thesis). Thammasat University, Faculty of Law, Field of Criminal Law. (in Thai)
- Juree, S. (2024). *Domestic Violence Situation Report 202*. Retrieved from <https://www.wmp.or.th/blog/10769/>
- Kevin & Martin. (1997). *Preventing Family Violence By Kevin Browne & Martin Herbert*. Chichester: John Wiley and Sons.
- Ministry of Social Development and Human Security. (2024). *Ending violence with equality*. Retrieved from https://www.m-society.go.th/ewtadmin/ewt/MSO_WEB_NEW/news_view.php?nid=41152. (in Thai)
- National Human Rights Commission. (2024). *Statistics reveal that 7 Thai women are subjected to violence and abuse per day*. Retrieved from <https://www.thaipbs.or.th/news/content/337786> (in Thai)
- Nilpetch, T. (2018). Domestic violence: analysis of causes and prevention of problems in Thai society. *The Periodical of Behavioral Science*, 24(2), 1-20. (in Thai)
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Social Development and Human Security. (2015). *Domestic Violence in Thai Society*. Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Social Development and Human Security. (in Thai)

- Piadaeng,W. (2010). *The community role in Prevention and correction domestic violence Problems: A case study of for pilot communities in Bangkok.* (Master's Thesis). Thammasat University, Faculty of Social Administration, Field of Criminal Justice Administration. (in Thai)
- Ridner, N. (2004). *The second sex: Feminism, race, and the origins of existentialism.* Maryland: Rowman & Littlefield.
- Tichawan, C. (2009). *Rights and Freedoms in Thai Society.* Bangkok: Office of the Constitutional Court.
- Unla, T. (2023). Women and experiences of transition with domestic violence. *MCU Journal of Social Development, 8(3), 183-193.* (in Thai)
- Wilasinee, P. (2002). *Domestic Violence:Voice of the Bottered Woman.* (Master's Thesis) Thammasat University, Faculty of Sociology and Anthropology. (in Thai)